

Statenfractie GroenLinks
Mevrouw H.I. Roijackers
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Coronacrisis duurt voort: hoe zit het met de luchtkwaliteit?

Geachte mevrouw Roijackers,

Bij brief van 7 september 2020, ingekomen op 7 september 2020, heeft u namens de GroenLinks fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt.

1. Hoe is de provincie Noord-Brabant betrokken bij de verkenning van de onderzoeksmogelijkheden naar de relatie tussen Covid-19 en luchtkwaliteit?
Antwoord: De provincie Noord-Brabant heeft haar wensen over de reikwijdte van het onderzoek aan het Rijk te kennen gegeven en wordt door het Rijk [betrokken](#) bij de discussie over de uitwerking van de onderzoeksplannen.

2. Waarom wordt hierbij alleen gekeken naar veehouderij, en niet naar de twee andere grote bronnen van luchtvervuiling: industrie en transport/wegen? En naar de reacties tussen de stoffen die afkomstig zijn uit die grote bronnen, die gezamenlijk smog en secundair fijnstof vormen? Kan de provincie Noord-Brabant erop aandringen dat dit nog nader wordt meegenomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: In ons [antwoord op vraag 2](#) van de Statenvragen van de Statenfracties van Groen Links, de SP en de PvdD van 28 april 2020 zijn wij ingegaan op de door ons gewenste reikwijdte van de vraagstelling. Wij hebben aangegeven dat het gewenst is dat in de volle breedte wordt gekeken naar factoren die de zwaarte van de uitbraak mogelijk beïnvloeden.

Datum

29 september 2020

Ons kenmerk

C2268854/4756930

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

R. (Rob) Scholtens

A. (Ans) Harthoorn - Huppertz

Telefoon

(06) 18 30 33 87

(06) 27 74 51 48

Email

rscholtens@brabant.nl

aharthoorn@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Dit wordt wat ons betreft dus niet beperkt tot de rol van de veehouderij. Verder overleg hierover vindt binnenkort plaats tussen het Rijk en het RIVM. Wij worden daar als provincie bij betrokken.

Datum

29 september 2020

Ons kenmerk

C2268854/4756930

3. Neemt u voor dergelijk onderzoek budget op in de begroting voor 2021?

Antwoord: In onze [Statenmededeling van 7 april](#) staat dat we aan voor Brabant relevante onderzoeken een bijdrage willen leveren. In de begroting voor 2021 is daarvoor nu nog geen reservering opgenomen omdat onduidelijk is of en in welke mate van een bijdrage van de provincie nodig zal zijn. Als op basis van de nog te bespreken onderzoeksvoorstellen een bijdrage gewenst blijkt te zijn dan zullen wij voorstellen om hier middelen voor vrij te maken.

4. Wat zijn sinds de uitbraak van de corona-epidemie in Nederland de percentages besmettingen, ziekenhuisopnamen en doden in Noord-Brabant, in relatie tot andere provincies? Is het nog steeds zo dat daarin onze provincie daarin negatief opvalt, naar uw mening? Zo ja, welke verklaring(en) hebt u daarvoor en is dit voor u reden voor aanvullend provinciaal beleid?

Antwoord: In de onderstaande tabel zijn percentages besmettingen ziekenhuisopnamen en doden in Brabant ten opzichte van de Nederlandse situatie over drie tijdsperiodes opgenomen ([RIVM; COVID-19 aantallen gemeente per dag.csv; 13-9-2020](#)).

Periode	Percentage (%)		
	Besmettingen	Opnames	Doden
februari t/m 13-9-2020	16,5	22,9	24,8
feb, maart, april 2020	20,7	23,6	28,3
september t/m 13-9-2020	10,0	4,7	12,1

Afgemeten aan het percentage inwoners van Noord-Brabant van [14,7%](#) is de grote impact van de uitbraak in Brabant tijdens de eerste maanden (februari, maart en april) van de COVID-19 uitbraak evident. Gedurende de eerste 13 dagen van september wijkt de uitbraak in Noord-Brabant niet in negatieve zin af van het Landelijke beeld.

Gezien de complexiteit van deze uitbraak is goed onderzoek naar oorzaak en verbanden noodzakelijk voordat conclusies kunnen worden getrokken en gerichte maatregelen genomen.

5. Bekend is dat luchtvervuiling ook kan leiden tot meer longkanker. Hoe verhoudt de sterfte aan longkanker in Noord-Brabant tot het Nederlandse gemiddelde? Valt dit 'logischerwijs' samen met het aantal rokers? Mocht u van mening zijn dat er sprake is van een negatieve tendens, bent u dan voornemens om hier actie op te ondernemen? Zo ja, wat?

Datum

29 september 2020

Ons kenmerk

C2268854/4756930

Antwoord: Voor het inhoudelijk deel van het antwoord op deze vraag hebben wij contact opgenomen met GGD Brabant, zie onderstaande reactie:

"In absolute zin stijgt het aantal mensen dat jaarlijks longkanker krijgt. Deze stijging van de incidentie van longkanker is grotendeels toe te schrijven aan de vergrijzing van de bevolking. Gecorrigeerd voor verschillen in leeftijdsopbouw is bij mannen al een groot aantal jaar een dalende trend zichtbaar, terwijl bij de vrouwen in dezelfde periode sprake is van een stijgende trend. Brabant volgt de landelijke trend. Echter, de incidentie is in Brabant bij de mannen over de hele periode en bij vrouwen het laatste decennium hoger dan het landelijke gemiddelde. [...]. Bekend is dat 85% van de longkankerincidentie wordt verklaard door het gebruik van tabak."

Ook staat in het RIVM rapport "[luchtkwaliteit en gezondheidswinst](#)" dat het aandeel aan longkankersterfte dat kan worden toegeschreven aan fijnstof op 11% wordt geschat. In kader van het Schone luchtakkoord werken wij mee aan het verder verlagen van de fijnstof-belasting, zie ook het antwoord op vraag 7.

Daarnaast komen wij begin 2021 met onze rolname met betrekking tot gezondheid en waar wij deze bestuursperiode de accenten op willen leggen. Wij willen samen met de Staten, kijkend naar de volle breedte van gezondheid, onze rol en prioriteiten vaststellen en vervolgens vertalen in een uitvoeringsprogramma.

6. In beantwoording van Statenvragen d.d. 28 april geeft u aan met het RIVM in gesprek te gaan over extra meetpunten in Oost-Brabant. Wat zijn de uitkomsten van dit gesprek?

Antwoord: Wij hebben aangegeven dat wij in het bijzonder voor metingen van ammoniak en NOx in gesprek zijn met het RIVM. Inmiddels is het eindrapport uitgekomen van de commissie Hordijk. Het Rijk heeft aangegeven dat het met het adviescollege van mening is dat het meetnet verder uitgebreid moet worden. Ook geeft het Rijk aan dat het hier budget voor beschikbaar stelt. Wij hebben begrepen dat opdrachtverlening aan het RIVM wordt voorbereid. Het RIVM heeft bij ons aangegeven dat nog niet bekend is op welke locaties in Nederland de extra meetpunten geplaatst zullen worden. Het RIVM zal locaties voorstellen op basis van wetenschappelijke inzichten; vanuit Brabant hebben wij hier geen invloed op.

7. Het Rijk stuurt aan op mobiele meetstation, sensornetwerken en lokaal aanvullende metingen als mogelijkheden voor het registreren van luchtvervuiling in regio's/provincies? Investeert het Rijk daarin? Zo nee, waarom niet? Zo ja, in welke mate? Heeft Brabant (al dan niet in IPO-verband) toezeggingen gedaan voor (co-)investeringen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke? Betreft het hier metingen die juridische en beleidsmatige zeggingskracht kunnen hebben, zoals dat geldt voor de LML-metingen door het RIVM voortkomend uit de Europese Richtlijn? Zo ja, welke LML-meetpalen komen erbij in Noord-Brabant, en waar, en welke stoffen gaan deze meten? Zo nee, wat ziet u dan als meerwaarde van dergelijke 'tandeloze' metingen?

Datum

29 september 2020

Ons kenmerk

C2268854/4756930

Antwoord: Het Rijk faciliteert binnen het Schone Lucht Akkoord pilots met burgerparticipatie en (sensor)metingen. Het Rijk stelt budget beschikbaar om bij deze pilots en met cofinanciering uit de regio een RIVM-ankerstation te plaatsen, zodat de metingen gekalibreerd kunnen worden. In Brabant onderzoeken we of we met een regio een plan kunnen indienen onder het Schone Lucht Akkoord om een RIVM-ankerstation van LML-kwaliteit naar Brabant te halen.

Voor de sensormetingen geldt dat ze minder nauwkeurig maar ook minder kostbaar zijn dan de dure LML-meetstations. In Nederland wordt volop ervaring opgedaan met in welke situaties deze sensormetingen toegevoegde waarde hebben. In Brabant loopt in dit kader een project voor het realiseren van een innovatief regionaal meetnet in Zuid-Oost-Brabant ([link](#)). Binnen dit project wordt onderzocht of met een 'ruggegraat' van goedgeplaatste sensorkastjes een brug geslagen kan worden tussen de LML-metingen en burgermetingen. Daarnaast is de bedoeling om het meetnet in te zetten voor de beantwoording van beleidsvragen vanuit de regio.

8. De commissie Hordijk heeft recent geconstateerd dat emissies vanuit de landbouw worden onderschat. Onderschrijft u die constatering? Wat betekent dit voor uw provinciale beleid? Is het aannemelijk dat ook emissies uit andere bronnen stelselmatig onderschat worden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee. De commissie Hordijk heeft op 15 juni haar advies uitgebracht aan de minister van LNV. Op dat moment heeft de minister een eerste appreciatie gegeven.

De volledige kabinetsreactie wordt op korte termijn verwacht. Wij wachten deze reactie of voordat wij hierover een standpunt zullen formuleren. Tot dat moment is voor ons ook geen aanleiding om het provinciaal beleid aan te passen.

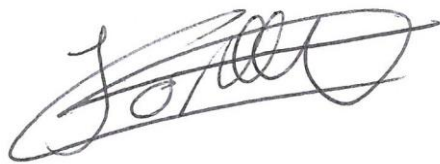
Datum

29 september 2020

Ons kenmerk

C2268854/4756930

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen besluit,
namens deze,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'I.A.H.M. Cortenbach', written over a horizontal line.

I.A.H.M. Cortenbach,
programmamanager Milieu en Energie

(In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college, digitaal door de verantwoordelijk programmamanager ondertekend)